

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä kesäkuuta 2000 *

Asiassa C-348/97,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies K.-D. Borchardt, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos E. Röder ja saman ministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski, D-53117 Bonn,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

koska se on vastoin siirtymäjärjestelyistä Saksan demokraattisen tasavallan kanssa käytävän maatalous- ja kalastusalan kaupan osalta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2060/90 soveltamisesta 31 päivänä heinäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2252/90 (EYVL L 203, s. 61) 2 artiklaa sallinut sen, että Saksaan tuotiin tavaroita, joista oli niitä Alankomaista vietäessä maksettu tukea, ilman että niistä perittiin yhteisön hintatasoa vastaava ja yhteisölle suoritettava maksu, ja koska se on poistanut kaikki Saksan sisäisen tavaraliikenteen tullimuodollisuudet eikä ole ryhtynyt asetuksen N:o 2252/90 noudattamisen edellyttämiin toimenpiteisiin,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: kuudennen jaoston puheenjohtaja J. C. Moitinho de Almeida, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit L. Sevón (esittelevä tuomari), C. Gulmann, J.-P. Puissochet ja M. Wathelet,

julkisasiamies: A. Saggio,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.9.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.10.1997 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on vastoin siirtymäjärjestelyistä Saksan demokraattisen tasavallan kanssa käytävän maatalous- ja kalastusalan kaupan osalta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2060/90 soveltamisesta 31 päivänä heinäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2252/90 (EYVL L 203, s. 61) 2 artiklaa sallinut sen, että Saksaan tuotiin tavaroita, joista oli niitä Alankomaista vietäessä maksettu tukea, ilman että niistä perittiin yhteisön hintatasoa vastaava ja yhteisölle suoritettava maksu, ja koska se on poistanut kaikki Saksan sisäisen tavaraliikenteen tullimuodollisuudet eikä ole ryhtynyt asetuksen N:o 2252/90 noudattamisen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä 27 päivänä kesäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 804/68 (EYVL L 148, s. 13) 1 artiklan c alakohdan ja 14 artiklan 2 kohdan mukaan voim tuonnista yhteisöön kannetaan maksu.

- 3 Asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 1 kohdassa todetaan kuitenkin, että yhteisön ja Saksan demokraattisen tasavallan (jäljempänä DDR) välisessä kaupassa täyttyvät edellytykset, joilla voidaan suspendoida tuontimaksujen kantaminen ja jättää soveltamatta siirtymäjärjestelyistä Saksan demokraattisen tasavallan kanssa käytävän maatalous- ja kalastusalan kaupan osalta 16 päivänä heinäkuuta 1990 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2060/90 1 artiklassa tarkoitettujen maataloustuotteiden yhteiseen markkinajärjestelyyn perustuvia muita maksuja ja määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä. Viimeksi mainitussa artiklassa täsmennetään, että asetus N:o 2060/90 soveltuu ETY:n perustamissopimuksen liitteessä II tarkoitettuihin maataloustuotteisiin sekä maataloustuotteita jalostamalla saatavien tiettyjen tuotteiden kauppaan sovellettavasta järjestelystä 11 päivänä marraskuuta 1980 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3033/80 (EYVL L 323, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 21 päivänä toukokuuta 1990 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1436/90 (EYVL L 138, s. 9), tarkoitettuihin maataloustuotteita jalostamalla saataviin tuotteisiin (jäljempänä maataloustuotteet).
- 4 Asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että kyseinen suspensio ”koskee ainoastaan tuotteita, joiden osalta on näytetty toteen, että

— ne on joko tuotettu kokonaan Saksan demokraattisessa tasavallassa

— tai tuotu Saksan demokraattiseen tasavaltaan ja saatettu siellä vapaaseen vaihdantaan, jolloin niistä on peritty yhteisön hintatasoa vastaava tuontimaksu

— tai ne on tuotu yhteisöstä ja saatettu vapaaseen vaihdantaan Saksan demokraattisessa tasavallassa ilman, että niistä olisi maksettu yhteisön vientitukea.

— — ”

5 Asetuksen N:o 2252/90 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Asetuksen (ETY) N:o 1795/90 2—5 artiklan säännöksiä sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 2060/90 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden ja tavaroiden liikenteeseen yhteisön ja Saksan demokraattisen tasavallan välillä.”

6 Asetuksen N:o 2252/90 3 artiklan mukaan kyseinen asetus tuli voimaan 1.8.1990.

”

7 Asetuksen N:o 2252/90 kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”tämän asetuksen soveltamisen varmistamiseksi Saksan liittotasavalta tekee välitöntä yhteistyötä komission kanssa toteuttaakseen yhteisymmärryksessä Saksan demokraattisen tasavallan kanssa toimenpiteitä, joilla taataan se, ettei yhteisen maatalouspolitiikan kolmansia maita koskevia säännöksiä kierretä.”

8 Saman asetuksen viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”sen estämiseksi, ettei yhteisöön tuoda yhteisön hintatasoa vastaamattomia tuotteita kantamatta niistä tuontimaksuja, on tarpeen asettaa suspension sovel-

tamiselle tiettyjä edellytyksiä erityisesti, jos tuotteet ovat peräisin Saksan demokraattisesta tasavallasta.”

- 9 Siirtymätoimenpiteistä Saksan demokraattisen tasavallan kanssa käytävän kaupan osalta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1794/90 soveltamisesta 29 päivänä kesäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1795/90 (EYVL L 166, s. 3) 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Yhteisön passitusmenettelyä sovelletaan yhteisön ja Saksan demokraattisen tasavallan väliseen tavaraliikenteeseen.

— —

3. Tässä artiklassa Saksan liittotasavallan ja Saksan demokraattisen tasavallan välisen tavaraliikenteen katsotaan tapahtuvan yhden ainoan jäsenvaltion alueella.”

- 10 Yhteisön tullialueelle tuotuihin tavaroihin sovellettavista säännöksistä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4151/88 (EYVL L 367, s. 1) 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Yhteisön tullialueelle tuodut tavarat ovat tästä tuonnista lähtien tullivalvonnan alaisia.”

11 Asetuksen N:o 4151/88 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa täsmennetään, että tässä asetuksessa ”tullivalvonnalla” tarkoitetaan ”tulliviranomaisen yleisluonteista toimintaa tullilainsäädännön ja tarvittaessa muiden yhteisön tullialueelle tuotuihin tavaroihin sovellettavien säännösten noudattamisen varmistamiseksi”.

12 Kyseisen asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Maahantuojan on viipymättä toimitettava yhteisön tullialueelle tuodut tuotteet tulliviranomaisen määräämää tietä ja tämän viranomaisen vahvistamia menettelysääntöjä noudattaen

a) joko tulliviranomaisen osoittamaan tullitoimipaikkaan tai muuhun tämän viranomaisen osoittamaan tai hyväksymään paikkaan

b) tai vapaa-alueelle — — .”

13 Tullivelasta 13 päivänä heinäkuuta 1987 annetun asetuksen (ETY) N:o 2144/87 (EYVL L 201, s. 15) 2 artiklan 1 kohdan mukaan

”tuontitullivelka syntyy

— —

b) tuotaessa tuontitullin alainen tavara yhteisön tullialueelle lainvastaisesti.

— —

Tässä kohdassa lainvastaisella tuonnilla tarkoitetaan kaikkea tuontia, joka tapahtuu — — direktiivin 68/312/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjalla, 2 artiklan soveltamiseksi annettujen säännösten vastaisesti.

— — ”

¹⁴ Asetuksen N:o 4151/88 26 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisön tullialueelle saapuvien tavaroiden tullausta ja näiden tavaroiden väli aikaista varastointia koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhdenmukaistamisesta 30 päivänä heinäkuuta 1968 annettu neuvoston direktiivi 68/312/ETY (EYVL L 194, s. 13) kumottiin kyseisellä asetuksella, jonka 2 ja 3 artikla vastaavat tämän direktiivin 2 artiklaa ja samalla täydentävät sitä.

¹⁵ Asetuksen N:o 2144/87 1 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaan kyseisessä asetuksessa ”tuontitulleilla” tarkoitetaan maatalousmaksuja ja muita yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä määrättyjä tuontimaksuja.

- 16 Yhteisöjen omista varoista tehdyn päätöksen 88/376/ETY, Euratom soveltamisesta 29 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom) N:o 1552/89 (EYVL L 155, s. 1) 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovellettaessa katsotaan, että päätöksen 88/376/ETY, Euratom 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin omiin varoihin kuuluva maksu on todettu, kun jäsenvaltion toimivaltainen yksikkö on toimittanut maksuvelvolliselle tiedon hänen maksettavakseen kuuluvasta määrästä. Tiedonanto tehdään, kun velallinen tunnetaan ja kun toimivaltaiset hallintoviranomaiset voivat kaikkia asiaa koskevia yhteisön säännöksiä ja määräyksiä noudattaen laskea maksun määrän.”

- 17 Asetuksen N:o 1552/89 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Kunkin jäsenvaltion on hyvittävä omat varat — — tilille, joka on avattu tätä tarkoitusta varten komission nimissä kyseisen jäsenvaltion valtionvarainhallinnossa tai sen nimeämässä laitoksessa.”

- 18 Kyseisen asetuksen 17 artiklan 1 ja 2 kohta kuuluvat seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 artiklan mukaisesti todettuja maksuja vastaavat määrät asetetaan komission käytettäväksi tämän asetuksen mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot saavat vapautuksen todettuja maksuja vastaavien määrien asettamisesta komission käyttöön ainoastaan, jollei perintää ole voitu toteuttaa ylivoimaisen esteen vuoksi. Lisäksi jäsenvaltioiden ei tarvitse asettaa kyseisiä määriä komission käytettäviksi yksittäistapauksissa, kun kaikkien kyseessä olevaan tapaukseen liittyvien asianmukaisten tietojen tarkemmassa tarkastelussa osoitetaan, että jäsenvaltioista riippumattomista syistä on täysin mahdotonta toteuttaa perintää. Tällaiset tapaukset on mainittava 3 kohdassa tarkoitettussa kertomuksessa määrien ylittäessä 10 000 ecua — — kertomukseen on sisällyttävä tieto syistä, jotka ovat estäneet jäsenvaltiota asettamasta kyseessä olevia määriä käytettäviksi. Komissio voi kuuden kuukauden kuluessa toimittaa huomautuksensa tiedoksi asianomaiselle jäsenvaltiolle.”

Tosiseikat ja oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

- 19 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että 15.—24.8.1990 Alankomaista vientituella vietyjä voieria tuotiin Saksaan DDR:n kautta ilman, että niistä olisi kannettu tuontimaksua.
- 20 Komissio ilmoitti 22.6.1994 päivätyllä kirjeellään Saksan hallitukselle, että kyseiset voierät eivät täyttäneet asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdassa asetettuja edellytyksiä, joilla tuonti yhteisöön ilman tuontimaksujen kantamista sallitaan. Koska Saksan liittotasavalta oli näin ollen lainvastaisesti pienentänyt yhteisön omia varoja, komissio kehotti Saksan hallitusta maksamaan viimeistään 15.9.1994 sille 12 684 800 Saksan markkaa (DEM), joka vastasi niiden tuontimaksujen määrää, jotka olisi pitänyt kantaa.
- 21 Saksan hallitus väitti, ettei tullivelkaa ollut syntynyt, koska voieria ei ollut tuotu yhteisön alueelle asetuksen N:o 2144/87 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan vas-

taisesti erityisesti Saksan sisäisen kaupan tiettyjen erityispiirteiden vuoksi. Saksan hallitus väitti niin ikään, että oikeudenkäynti oli pantava vireille ennen kaikkea Alankomaissa, koska siellä oli maksettu virheellisesti vientitukea.

- 22 Komissio aloitti 13.9.1995 perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen menettelyn ja osoitti Saksan liittotasavallalle virallisen huomautuksen.
- 23 Saksan hallitus kiisti 12.1.1996 antamassaan vastauksessa, että se olisi jättänyt noudattamatta perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, ja toisti kantansa, jonka mukaan mitään tullivelkaa ei ollut syntynyt kyseisiä voieriä tuotaessa.
- 24 Komissio toimitti 30.10.1996 päivätyllä kirjeellään perustellun lausunnon.
- 25 Saksan hallitus vastasi 30.12.1996 perusteltuun lausuntoon ja korosti, että komissio ei ollut ottanut riittävästi huomioon Saksan yhdistymisestä aiheutunutta erityistä ja poikkeuksellista tilannetta, että se ei ollut arvioinut oikein Alankomaissa myönnetyn vientituen palauttamisen oikeudellista merkitystä ja että tuontimaksujen perusteella ei ollut syntynyt mitään velkaa.

- 26 Koska komissio ei ollut vakuuttunut näistä väitteistä, se nosti nyt esillä olevan kanteen.

Pääasia

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 27 Komission ensimmäinen väite koskee sitä, että Saksan liittotasavalta on hyväksynyt asetuksen N:o 2252/90 2 artiklan vastaisesti 15.—24.8.1990 alueelleen sellaisten voierien tuonnin, joille oli myönnetty tukea vietäessä ne Alankomaista kantamatta niistä yhteisön käyttöön annettavia tuontimaksuja.
- 28 Tältä osin komissio väittää, että koska esillä olevassa asiassa asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdassa säädettyt tullittomuuden edellytykset eivät täyttyneet, asetuksen N:o 804/68 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti olisi pitänyt periä tuontimaksu. Tuotaessa kyseiset voierät yhteisöön ilman tätä tuontimaksua on siis rikottu kyseistä säännöstä, ja tämän yhteisön oikeuden rikkomisen vuoksi asetuksen N:o 2144/87 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetetut tullivelan syntymisen edellytykset ovat täyttyneet. Asetuksen N:o 1552/89 2 artiklan 1 kohdan ja 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan Saksan liittotasavallan olisi pitänyt todeta tuontimaksu ja antaa sitä vastaava määrä yhteisön käytettäväksi.
- 29 Saksan hallitus väittää ensinnäkin, ettei se ole jättänyt noudattamatta perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska mitään tuontimaksuihin perus-

tuvaa tullivelkaa ei ole syntynyt. Asetuksen N:o 2144/87 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan tullivelan syntyminen edellyttää paitsi maksun määräämistä, myös tavaran lainvastaista tuontia. Nyt esillä olevassa asiassa jälkimmäinen edellytys ei kuitenkaan täyty, koska kyseessä olevina päivämäärinä kyseisten voierien tullaukseen ei ollut velvollisuutta sillä perusteella, että ne ylittivät Saksan sisäisen rajan.

30 Tältä osin se toteaa, että lukuun ottamatta tässä asiassa merkityksetöntä 1 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa asetuksessa N:o 2252/90 ei ole yhtään menettelysäännöstä.

31 Saksan hallitus katsoo, että noudatettavat tullimuodollisuudet eivät perustuneet myöskään asetuksen N:o 2252/90 2 artiklassa tehtyyn viittaukseen asetuksen N:o 1795/90 2—5 artiklaan, sillä viimeksi mainitun asetuksen 2 artiklan 1—3 kohdasta ilmenee, että asetuksen N:o 2252/90 säännöksiä sovelletaan ainoastaan DDR:n ja muiden jäsenvaltioiden kuin Saksan liittotasavallan väliseen kauppaan eikä viimeksi mainitun ja DDR:n väliseen kauppaan. Lisäksi asetuksen N:o 1795/90 2 artiklan 3 kohta soveltuu sekä tavaroihin, joista kannetaan tuontimaksu, että tavaroihin, joista tätä maksua ei kanneta.

32 Toiseksi Saksan hallitus väittää, että vaikka asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan kolmatta luetelmakohtaa ei voitaisi soveltaa taannehtivasti palautettuun vientitukeen, tästä säännöksestä käy ilmi, että vientituen ja tuontimaksun välillä on oikeudellinen yhteys. Saksan hallitus viittaa asiassa C-347/93, Boterlux, 9.8.1994 annettuun tuomioon (Kok. 1994, s. I-3933) ja väittää, että kyseessä on tyyppiesimerkki niin sanotusta suljetusta kiertoku-

lusta. Esillä olevassa asiassa päätös, jossa määrätään Alankomaissa maksetun vientituen palauttamisesta, on vahvistettu alankomaalaisen tuomioistuimen päätöksellä. Mitään yhteisön talousarvioon kohdistuvaa vahinkoa ei siis ole aiheutunut. Saksan hallituksen mukaan kyseisten voierien on näin ollen katsottava kuuluvan uudelleen yhteisön taloudelliseen kiertokulkuun, minkä vuoksi tuontimaksuja ei ole enää syytä periä.

- 33 Kolmanneksi Saksan hallitus vetoaa siihen, että asetuksen N:o 1552/89 2 artiklassa asetetaan välttämättömäksi ennakoedellytykseksi yhteisöille ”kuuluvan maksun” toteaminen eli tullivelan syntyminen, ja sama pätee kyseisen asetuksen 17 artiklaan, jonka 1 kohdassa viitataan nimenomaisesti 2 artiklaan. Koska näin ollen maksuun perustuvaa tullivelkaa ei ole syntynyt, Saksan liittotasavallalta ei voida vaatia asetuksen N:o 1552/89 nojalla omia varoja, joita ei ole todettu eikä maksettu.
- 34 Komission toinen väite koskee sitä, että Saksan liittotasavalta on poistanut ennenaikaisesti ennen 3.10.1990 tapahtunutta yhdistymistä kaikki Saksan sisäisen kaupan tullimuodollisuudet ja jättänyt toteuttamatta asetuksen N:o 2252/90 täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.
- 35 Tältä osin komissio toteaa, että yhteismarkkinat edellyttävät välttämättä yhdenmukaisten tullien kantamista kaikilla yhteisön ulkorajoilla. Yhdistymiseen saakka Saksan liittotasavallan ja DDR:n raja oli monista erityisistä tullijärjestelyistä sekä raha-, talous- ja sosiaalipoliittisen liiton perustamisesta huolimatta yhteisön ulkoraja. Maataloustuotteiden kauppaa säänneltiin asetuksessa N:o 2252/90, jonka mukaan ainoa Saksan sisäiseen kauppaan sovellettava

poikkeus koski tuontimaksuista vapautettujen tavaroiden kauppaa. Tämän asetuksen tavoitteena oli juuri estää tavaroiden tuonti Saksaan, joka oli osa yhteisön aluetta, DDR:n kautta ilman tuontimaksujen kantamista ja toisaalta estää yhteisön lainsäädännön rikkominen. Tämän tavoitteen toteutuminen edellytti tullivalvontatoimien käyttöön ottamista tai voimassa pitämistä.

- 36 Saksan hallitus vastaa, että yhteisön ja DDR:n välisen tulli- ja maatalousliiton tarkoituksena oli juuri luopua Saksan sisäisen rajan ylittävien tavaroiden valvonnasta. Sen lisäksi, että tämän liiton perustamisesta tosiasiallisesti 1.7.1990 ja maataloustuotteiden osalta 1.8.1990 oli sovittu molempien Saksojen välillä, myös komissio oli jopa nimenomaisesti edellyttänyt sitä. Kaikkien jäsenvaltioiden tuli osallistua samalla tavoin tavaraliikenteen vapauttamiseen Saksan sisäisen rajan molemmin puolin.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 37 Ensin on tutkittava komission toista väitettä.
- 38 Aluksi on todettava, että 31.8.1990 allekirjoitetun Saksan yhdistymissopimuksen (BGBl. 1990 II, s. 889) 10 artiklan vaikutuksesta yhteisön lainsäädäntöä on sovellettava entisen DDR:n alueella 3.10.1990 lähtien, jolloin kyseinen maa yhdistyi Saksan liittotasavaltaan (ks. asia C-223/95, Moksel, tuomio 7.5.1997, Kok. 1997, s. I-2379, 22 kohta). Tästä seuraa, että kyseiseen päivämäärään asti

DDR oli yhteisöön nähden kolmas maa. Saksan liittotasavallan ja DDR:n raja oli siis yhteisön ulkoraja, ja kolmansista maista tuleviin tuotteisiin tavallisesti sovellettavaa yhteisön tullilainsäädäntöä sovellettiin pääsääntöisesti DDR:stä tuleviin tuotteisiin.

- 39 Maataloustuotteiden osalta yhteisön ja DDR:n välisessä kaupassa kuitenkin suspendoitiin 1.8.1990 alkaen tuontimaksujen kantaminen sekä maataloustuotteiden yhteiseen markkinajärjestelyyn perustuvien muiden maksujen ja määrällisten rajoitusten ja vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden soveltaminen asetuksen N:o 2252/90 1—3 artiklan nojalla. Tämä suspensio koski kuitenkin ainoastaan tuotteita, joiden oli näytetty täyttävän jonkin asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista kolmesta edellytyksestä eli

— ne oli joko tuotettu kokonaan DDR:ssä

— tai tuotu DDR:ään ja saatettu siellä vapaaseen vaihdantaan, jolloin niistä oli peritty yhteisön hintatasoa vastaava tuontimaksu

— tai ne oli tuotu yhteisöstä ja saatettu vapaaseen vaihdantaan DDR:ssä ilman, että niistä olisi maksettu yhteisön vientitukea.

- 40 Kun asetuksella N:o 2252/90 säädettiin kyseisestä suspensiosta tietyin edellytyksin, siinä vahvistettiin siten poikkeus kolmansista maista tuotaviin tuotteisiin tavallisesti sovellettavasta yhteisön tullilainsäädännöstä. Tästä seuraa, että tämän poikkeuksen soveltamisalan ulkopuolella kyseistä lainsäädäntöä sovellettiin yhdistymiseen saakka.
- 41 Tähän lainsäädäntöön sisältyvät muun muassa asetuksen N:o 4151/88 2 ja 3 artikla, joista ilmenee, että yhteisön tullialueelle tuodut tuotteet ovat tästä tuonnista lähtien tullivalvonnan alaisia ja että maahantuojan on viipymättä toimitettava ne joko tulliviranomaisen osoittamaan tullitoimipaikkaan tai muuhun tämän viranomaisen osoittamaan tai hyväksymään paikkaan tai vapaa-alueelle.
- 42 Jotta voitaisiin varmistaa, täyttivätkö yhteisön alueelle tuodut maataloustuotteet jonkin asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa asetetuista edellytyksistä, ja jotta kielteisessä tapauksessa kyseisiin tuotteisiin voitaisiin soveltaa eri maksuja ja muita yhteisen järjestelyn mukaisia toimenpiteitä, Saksan liittotasavallan oli pidettävä voimassa tullimuodollisuudet, jotka olivat välttämättömiä asetuksen N:o 4151/88 2 ja 3 artiklan soveltamiseksi Saksan sisäisessä kaupassa, tai toteuttaa muita toimenpiteitä, joilla taataan asetuksen N:o 2252/90 asianmukainen täytäntöönpano.
- 43 Tässä yhteydessä on tuotava esiin, että asetuksen N:o 2252/90 kolmannen perustelukappaleen mukaan Saksan liittotasavalta tekee välitöntä yhteistyötä komission kanssa toteuttaakseen DDR:n kanssa yhteisymmärryksessä toimenpiteitä, joilla taataan se, ettei yhteisen maatalouspolitiikan kolmansia maita koskevia säännöksiä kierretä.

- 44 Saksan hallituksen väitteestä, joka koskee tulli- ja maatalousliiton tosiasiallista perustamista Saksojen välisellä sopimuksella, on todettava, että oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltio ei voi vedota kolmannen maan kanssa tekemäänsä sopimukseen perustellakseen, miksi se ei ole noudattanut yhteisön oikeuden voimassa olevia säännöksiä (ks. vastaavasti asia 22/70, komissio v. neuvosto, tuomio 31.3.1971, Kok. 1971, s. 263, 17 kohta).
- 45 Saksan hallituksen väitteestä, jonka mukaan komissio oli nimenomaisesti edellyttänyt tosiasiallisen tulli- ja maatalousliiton perustamista, riittää, kun todetaan, että komissiolla ei ole toimivaltaa antaa takeita siitä, että tietty toiminta on perustamissopimuksen mukaista, paitsi jos tällainen toimivalta on komissiolle nimenomaisesti annettu. Missään tapauksessa komissiolla ei ole toimivaltaa hyväksyä perustamissopimuksen vastaista toimintaa (asia C-340/96, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 22.4.1999, Kok. 1999, s. I-2023, 31 kohta).
- 46 Tästä seuraa, että komission toinen väite on hyväksyttävä.
- 47 Komission ensimmäisestä väitteestä on todettava, että asetuksen N:o 804/68 1 artiklan c alakohdan ja 14 artiklan 2 kohdan mukaan voin tuonnista yhteisöön kannetaan maksu.
- 48 Asianosaisten kesken on riidatonta, että tuotaessa kyseisiä voieria Saksaan ja siis yhteisöön ne eivät täyttäneet yhtään asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan

ensimmäisessä alakohdassa asetetuista edellytyksistä. Vaikka ne oli tuotu yhteisöstä ja saatettu vapaaseen vaihdantaan DDR:ssä, niille oli maksettu Alan-komaissa vientitukea.

49 Tästä seuraa, että kyseisiin voieriin ei voitu soveltaa asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan mukaista suspensiota, minkä vuoksi niistä oli kannettava tuontimaksu.

50 Saksan hallituksen väitteestä, jonka mukaan tullivelkaa ei syntynyt, koska asetuksessa N:o 2252/90 ei säädetä tullaustenmenettelystä, on todettava, että tämän tuomion 40 kohdan mukaan asetuksessa N:o 2252/90 säädetyn poikkeuksen soveltamisalan ulkopuolella kolmansista maista tuotaviin tuotteisiin tavallisesti sovellettavaa lainsäädäntöä oli sovellettava yhdistymispäivään saakka.

51 Kuten tämän tuomion 41 kohdassa on todettu, asetuksen N:o 4151/882 ja 3 artiklan mukaan yhteisön tullialueelle tuodut tavarat ovat tästä tuonnista lähtien tullivalvonnan alaisia ja maahantuojan on viipymättä toimitettava ne joko tulliviranomaisen osoittamaan tullitoimipaikkaan tai muuhun tämän viranomaisen osoittamaan tai hyväksymään paikkaan tai vapaa-alueelle.

52 On totta, että asetuksen N:o 2144/87 2 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan, luettuna yhdessä asetuksen N:o 4151/88 26 artiklan 1 kohdan kanssa, tullivelka

syntyy tuotaessa tuontitullin alainen tavara yhteisön tullialueelle asetuksen N:o 4151/88 2 ja 3 artiklan soveltamiseksi annettujen kansallisten säännösten vastaisesti. Tämän tuomion 42 kohdasta kuitenkin ilmenee, että Saksan liittotasavalta on kumonnut kyseiset kansalliset säännökset yhteisön oikeuden vastaisesti. Näin ollen Saksan hallitus ei voi vedota siihen, ettei tämä tullivelka olisi syntynyt, välttääkseen velvollisuuden periä tuontimaksuja.

- 53 Saksan hallituksen väitteestä, jonka mukaan asetuksen N:o 2252/90 2 artiklassa on viitattu asetuksen N:o 1795/90 2—5 artiklaan, on todettava, että vaikka asetuksen N:o 2252/90 2 artiklassa ei viitata nimenomaisesti tuotteisiin, joiden on näytetty täyttävän kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa asetetut edellytykset, yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun yhteisön oikeuden säännöstä voidaan tulkita usealla tavalla, etusija on annettava tulkinnalle, jolla voidaan varmistaa säännöksen tehokas vaikutus (ks. mm. asia C-434/97, komissio v. Ranska, tuomio 24.2.2000, Kok. 2000, s. I-1129, 21 kohta).
- 54 Asetuksen N:o 2252/90 viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, että sillä, että maksujen kantamisen suspendoiminen edellytti 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa asetettujen edellytysten täyttymistä, pyrittiin estämään se, että yhteisöön tuotaisiin yhteisön hintatasoa vastaamattomia tuotteita kantamatta niistä tuontimaksuja.
- 55 Jos kyseinen säännös ei soveltuisi DDR:n ja Saksan liittotasavallan väliseen kauppaan, kuten Saksan hallitus väittää, ja jos asetuksen N:o 1795/90 2 artiklan

3 kohta soveltuisi myös tuotteisiin, joista on perittävä maatalousmaksu, asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan tavoitetta ei saavutettaisi. Tällainen tulkinta johtaisi siihen, ettei kyseisellä säännöksellä olisi sisältöä, koska kaikki maataloustuotteet olisi voitu tuoda Saksaan ja siten yhteisöön riippumatta siitä, vastasiko niiden hintataso yhteisön hintatasoa.

56 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 2252/90 2 artiklassa tehty viittaus asetuksen N:o 1795/90 2—5 artiklaan koskee ainoastaan tuotteita, jotka oli vapautettu DDR:n tuontimaksuista, eli tuotteita, jotka täyttivät jonkin kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa asetetuista kolmesta edellytyksestä.

57 Saksan hallituksen väitteestä, jonka mukaan alankomaalainen tuomioistuin on vahvistanut päätöksen, jossa määrätään Alankomaissa maksetun vientituen palauttamisesta, on todettava, että yhteisön tuontia ja vientiä koskevia säännöksiä sovelletaan toisistaan riippumatta. Vaikka asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa asetettu kolmas edellytys merkitsee tosiasiallisesti vientituen myöntämisen ja erityisesti tuontimaksujen kantamisen välistä yhteyttä, sillä oli ainoastaan tarkoitus määrittää ne maataloustuotteet, joiden osalta tuontimaksun kantaminen suspendoitiin yhteisön ja DDR:n välisessä kaupassa.

58 Tältä osin on huomattava, että asetuksen N:o 2252/90 1 artiklalla suspendoitiin ainoastaan niiden maataloustuotteiden tuontimaksujen kantaminen, joiden oli näytetty täyttävän jonkin 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa asetetuista edellytyksistä. Kuten tämän tuomion 40 ja 41 kohdasta ilmenee, jos yksikään edellytys ei täyttnyt, oli sovellettava kolmansista maista tuotaviin tuotteisiin

tavallisesti sovellettavaa yhteisön tullilainsäädäntöä ja myös asetuksen N:o 4151/88 2 ja 3 artiklaa. Kyseisten tuotteiden oli siis täytettävä jokin kolmesta edellytyksestä sillä hetkellä, kun ne tuotiin yhteisön alueelle, eikä jonakin myöhempanä ajankohtana.

- 59 Tätä johtopäätöstä tukevat sekä asetuksen N:o 2252/90 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan tarkoitus, jona oli viidennen perustelukappaleen mukaan estää se, että yhteisöön tuotaisiin yhteisön hintatasoa vastaamattomia tuotteita kantamatta niistä tuontimaksuja, että sen sanamuoto, jonka mukaan taannehtiva soveltaminen ei ollut sallittua.
- 60 Näin ollen Saksan liittotasavallan velvollisuus, jonka mukaan sen on kannettava tuontimaksu kyseisistä voieristä, joista oli maksettu vientitukea Alankomaissa, ja joka on syntynyt tuotaessa ne yhteisön alueelle, on olemassa riippumatta siitä, mihin yhteisön vientilainsäädännön rikkomisesta mahdollisesti nostetut kanteet johtavat.
- 61 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa Boterlux antamansa tuomion 37 kohdassa, että kolmanteen maahan vietävän tuotteen viejä menettää oikeutensa vientitukeen, jos kyseinen tuote tuodaan petollisesti takaisin yhteisöön, vaikka viejä ei olisi osallistunut petokseen tai olisi vilpittömässä mielessä. Sitä vastoin yhteisöjen tuomioistuin ei ottanut kantaa velvollisuuteen periä tuontimaksuja, jos viejä menettää oikeutensa vientitukeen.
- 62 Saksan hallituksen väitteestä, jonka mukaan yhteisön talousarvioon ei ole kohdistunut vahinkoa, riittää kun todetaan, että se, että jäsenvaltio ei noudata yhteisön oikeuden tietyn oikeussäännön mukaista velvoitetta, merkitsee jo sinänsä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä, ja että sillä seikalla, ettei

tästä laiminlyönnistä ole aiheutunut negatiivisia seurauksia, ei ole merkitystä (ks. asia C-150/97, komissio v. Portugali, tuomio 21.1.1999, Kok. 1999, s. I-259, 22 kohta).

63 Kyseisen hallituksen väitteestä, jonka mukaan Saksan liittotasavallalta ei voida vaatia sellaisia omia varoja, joita ei ole todettu eikä maksettu, koska mitään maksuun perustuvaa tullivelkaa ei ole syntynyt, on aluksi todettava, että tämän tuomion 52 kohdasta ilmenee, että koska asetuksen N:o 4151/88 2 ja 3 artiklan soveltamiseksi annetut kansalliset säännökset on kumottu yhteisön oikeuden vastaisesti, Saksan hallitus ei voi vedota siihen, ettei tämä tullivelka olisi syntynyt, välttääkseen velvollisuuden periä tuontimaksuja.

64 Tämän tuomion 49 kohdasta ilmenee vielä, että kyseisistä voieristä oli kannettava tuontimaksu. Asetuksen N:o 1552/89 2 artiklan 1 kohdan mukaan nyt esillä olevan kaltainen omiin varoihin kuuluva maksu on todettu, kun jäsenvaltion toimivaltainen yksikkö on toimittanut maksuvelvolliselle tiedon hänen maksettavakseen kuuluvasta määrästä. Oikeuskäytännön mukaan tätä säännöstä on tulkittava siten, että jäsenvaltiot eivät voi jättää toteamatta saatavia, vaikka ne kiistäisivät ne, koska muutoin hyväksyttäisiin se, että jäsenvaltio voisi mieli- valtaisella menettelyllään järkyttää, vaikka vain väliaikaisesti, yhteisön taloudellista tasapainoa (ks. vastaavasti asia C-96/89, komissio v. Alankomaat, tuomio 16.5.1991, Kok. 1991, s. I-2461, 37 kohta).

65 Lisäksi on todettava, että asetuksen N:o 1552/89 9 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioilla on velvollisuus hyvittää omat varat komission tilille. Kyseisen asetuksen 17 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot saavat vapautuksen todettuja maksuja vastaavien määrien asettamisesta komission käyttöön ainoastaan,

jos perintää ei ole voitu toteuttaa ylivoimaisen esteen vuoksi tai jos osoittautuu, että jäsenvaltioista riippumattomista syistä on täysin mahdotonta toteuttaa perintää. Saksan hallitus ei kuitenkaan ole vedonnut tällaisiin syihin.

66 Tästä seuraa, että myös komission ensimmäinen väite on hyväksyttävä.

67 Näin ollen on todettava, että Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on vastoin asetuksen N:o 2252/90 2 artiklaa sallinut sen, että Saksaan tuotiin tavaroita, joista oli niitä Alankomaista vietäessä maksettu tukea, ilman että niistä perittiin yhteisön hintatasoa vastaava ja yhteisölle suoritettava maksu, ja koska se on poistanut kaikki Saksan sisäisen tavaraliikenteen tullimuodollisuudet eikä ole ryhtynyt asetuksen N:o 2252/90 noudattamisen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Oikeudenkäyntikulut

68 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Komissio on vaatinut Saksan liittotasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Saksan liittotasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen mukaisia velvoitteitaan, koska se on vastoin siirtymäjärjestelyistä Saksan demokraattisen tasavallan kanssa käytävän maatalous- ja kalastusalan kaupan osalta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2060/90 soveltamisesta 31 päivänä heinäkuuta 1990 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2252/90 2 artiklaa sallinut sen, että Saksaan tuotiin tavaroita, joista oli niitä Alankomaista vietäessä maksettu tukea, ilman että niistä perittiin yhteisön hintatasoa vastaava ja yhteisölle suoritettava maksu, ja koska se on poistanut kaikki Saksan sisäisen tavaraliikenteen tullimuodollisuudet eikä ole ryhtynyt asetuksen N:o 2252/90 noudattamisen edellyttämiin toimenpiteisiin.
- 2) Saksan liittotasavalta veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Moitinho de Almeida

Sevón

Gulmann

Puissochet

Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä kesäkuuta 2000.

R. Grass

D. A. O. Edward

kirjaaja

viidennen jaoston puheenjohtaja